

KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJAI

DĖI GARGŽDŲ MIESTO ŽEMAIČIŲ GATVĖS MEDŽIŲ VERTINIMO

ŽEMAIČIŲ GATVĖS MEDŽIŲ BŪKLĖS VERTINIMO

ATASKAITA

2020 06 18



Autorė Lina Straigytė

2020

Objektas: Medžiai, augantys Žemaičių gatvės pietinėje dalyje (1 pav.).

Vertinti 48 medžiai.

METODIKA

Vertinimas atliktas 2020 m. birželio mėn.

Medžių būklė vertinta vizualiai matomiems pažeidimams įvertinti.

Tyrimas atliktas vadovaujantis šiais dokumentais:

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽELDYNŲ ĮSTATYMAS (2007 m. birželio 28 d. Nr. X-1241);

ŽELDYNŲ IR ŽELDINIŲ INVENTORIZAVIMO IR APSKAITOS TAISYKLĖS (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. D1-5);

KRITERIJAI, PAGAL KURIUOS MEDŽIAI IR KRŪMAI, AUGANTYS NE MIŠKŲ ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĖJE, PRISKIRIAMSI SAUGOTINIEMS (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gegužės 30 d. nutarimo Nr. 521 redakcija);

SAUGOTINŲ MEDŽIŲ IR KRŪMŲ KIRTIMO, PERSODINIMO AR KITOKIO PAŠALINIMO ATVEJŲ, ŠIŲ DARBŲ VYKDYMO IR LEIDIMŲ ŠIEMS DARBAMS IŠDAVIMO, MEDŽIŲ IR KRŪMŲ VERTĖS ATLYGINIMO TVARKOS APRAŠAS (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2019 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. D1-4 redakcija).



1 pav. Žemaičių gatvės medžiai

Rezultatai

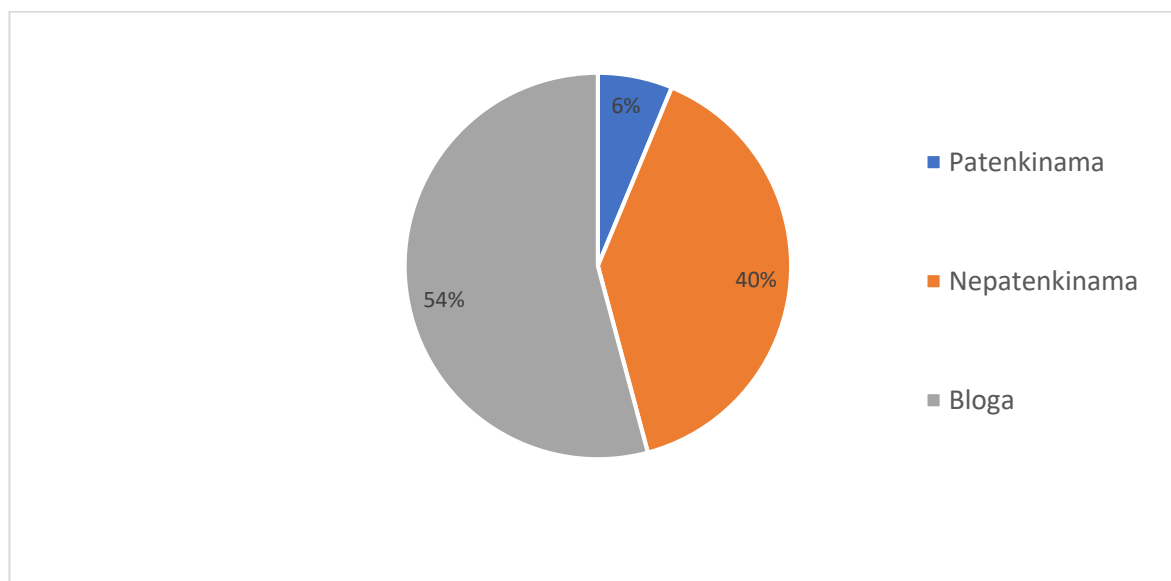
Būklė įvertinta pietinėje gatvės dalyje augantiems 48 medžiams iš 4 rūšių (1 lent.).

1 lentelė. Medžių rūšių kiekybinis ir kokybinis pasiskirstymas pagal būklę

Nr.	Rūšis	Kiekis, vnt.	Būklė 1	Būklė 2	Būklė 3	Būklė 4
1	Liepa mažalapė	45		1	18	26
2	Ažuolas raudonasis	1		1		
3	Ažuolas paprastasis	1		1		
4	Skroblas paprastasis	1			1	
	Iš viso:	48	0	3	19	26

Didžiausią dalį sudaro mažalapės liepos, kitų rūšių medžiai auga pavieniui.

Įvertinus medžių būklę nustatyta 3 patenkinamos, 19 nepatenkinamos ir 26 blogos būklės medžiai (1 lent.) Blogos būklės medžių yra daugiau nei pusė, o nepatenkinamos būklės medžiai sudaro net 40 % (2 pav.).



2 pav. Medžių būklės proporcinis pasiskirstymas

Toks didelis blogos ir nepatenkinamos būklės medžių kiekis reikalauja iš esmės tvarkyti visus gatvės želdinius.

Medžių rūšinis ir būklės stovio erdvinis išsidėstymas pavaizduoti 3 ir 4 paveiksluose, o pilnas kiekvieno medžio dendrometrinis ir būklės aprašymas pateiktas 2 lentelėje.



3 pav. Medžių išsidėstymas pagal rūšis



4 pav. Medžių išsidėstymas pagal būklę

2 lentelė. Inventorizacijos duomenys

Nr.	Rūšis	H, m	D, cm	Būklė: kamieno	Būklė: lajos	Būklė	Būklės aprašymas	Pastabos
1	Mažalapė liepa	7	32	2	3	3	Laja žeminta 2 aukštai. Trišakumas 2 m h, lajoje gausu genėjimo žaizdų, puvinių.	Po el. laidais
2	Mažalapė liepa	7	30	2	4	4	Lajos genėjimo žaizdos, laja prasideda 3 m h, labai silpna jungtis, su puviniu, gali išlūžti.	Šalinti
3	Mažalapė liepa	7	31	2	3	3	Lajos genėjimo žaizdos, puviniai skeletinėse šakose. Laja prasideda 3 m h.	
4	Mažalapė liepa	7	33	4	3	4	Lajos genėjimo žaizdos. Drevė atvira 2,2 m h, centrinis medienos puviny $> 40\%$.	Šalinti
5	Mažalapė liepa	7	36	2	3	3	Lajos žaizdos, puviniai. Kamiene 30 cm h žaizda, sausa 20x5 cm.	
6	Mažalapė liepa	7	28	2	3	3	Lajoje žaizdos, jungtys silpnos.	
7	Mažalapė liepa	7	32	4	4	4	Lajos genėjimo žaizdos, išpuvusi šaka, asimetriška. Kamieno apačia su puviniu, drevės atviros, puviniai 2,4-3 m h. Puviniai pavojingi dėl galimo lajos lūžimo.	Šalinti
8	Mažalapė liepa	7	31	4	3	4	Lajos genėjimo žaizdos, jungtys netvirtos. Kamienas pažeistas centrinio puvinio, 2,5 m h atsiveria išorinė žaizda, su vabalų pažeistu puviniu $> 50\%$.	Šalinti
9	Mažalapė liepa	7	31	4	3	4	Lajoje žaizdos. Kamiene nuo 1,4 iki 2,5 m h atvira drevė, vidus išpuvęs, puviny $> 60\%$.	Pavojingas šalinti
10	Paprastasis skroblas	7	23	2	3	3	Lajos genėjimo žaizdos stambios, su puvinukais aukštesniame genėjimo aukšte.	
11	Mažalapė liepa	7	37	3	4	4	Lajos genėjimo žaizdos, drevės formuojasi su puviniais $> 40\%$, 1,2 m h grybo vaisiakūniai	Šalinti
12	Mažalapė liepa	7	29	3	4	4	Lajos genėjimo žaizdos, drevės $> 40\%$. Jungtys netvirtos. Centrinis puviny, 1,2 m h drevelė, bakterinis puviny.	Šalinti
13	Mažalapė liepa	7	33	3	3	3	Lajos genėjimo žaizdos, puviniai, 2 m h drevė $< 40\%$.	
14	Mažalapė liepa	7	32	2	3	3	Lajos genėjimo žaizdos, keliais aukštai, išsunkėjusi laja.	
15	Mažalapė liepa	7	32	2	3	3	Lajos žaizdos, puviniai.	
16	Mažalapė liepa	7	31	3	3	3	Lajos žaizdos, puviniai. C. puviny, 2 m h drevelės, trūkis kamiene.	

17	Mažalapė liepa	6	30	2	2	2	Lajos genėjimo žaizdos.	
18	Mažalapė liepa	7	32	3	3	3	Lajos genėjimo žaizdos. Trūkiai 10-30 cm H, 1,6 m H drevė, C.puvinys < 40%.	
19	Mažalapė liepa	6	28	3	3	3	Lajos genėjimo žaizdos, stambios. Kreivas, kamiene puvinys 1,4 m h, išlinkime bežievė žaizda 7x20 cm.	
20	Mažalapė liepa	6	26	3	3	3	Lajos genėjimo žaizdos. Trišaka 1,4 m h. Kamiene trūkiai, drevelės, puviniai < 40%.	
21	Mažalapė liepa	6	28	4	3	4	Lajos genėjimo žaizdos, dvišaka 1,5 m h, silpna jungtis. Drevė su puviniumi > 40%.	Šalinti
22	Mažalapė liepa	7	32	4	3	4	Lajos genėjimo žaizdos, asimetriška. Centrinis puvinys, 3 drevės, 1,6, 1,8 ir 2,3 m h.	Šalinti
23	Mažalapė liepa	6	30	3	3	3	Lajos genėjimo žaizdos, centrinis kamieno puvinys.	
24	Mažalapė liepa	6	28	3	4	4	Lajos žaizdos, išpuvusi viena skeletinė šaka, veriasi drevės.	Pavojingas šalinti
25	Mažalapė liepa	7	30	3	4	4	Lajos genėjimo žaizdos, jungtys su puviniais, gali lūžti.	Pavojingas šalinti
26	Mažalapė liepa	7	31	3	3	3	Lajos genėjimo žaizdos, skeletinėse šakose drevės.	
27	Mažalapė liepa	7	25	4	3	3	Lajos genėjimo žaizdos. Drevė 2 m h ir 50 cm H, C. puvinys >40%.	
28	Mažalapė liepa	7	29	4	3	4	Lajos genėjimo žaizdos, drevės. Kamiene drevė su puviniumi, 30 cm-100 cm h, 70x8 cm dydžio.	Šalinti
29	Mažalapė liepa	7	32	3	4	4	Lajos genėjimo žaizdos, jungtys netvirtos, pavoingos, vienoje plinta puvinys, gali lūžti.	Šalinti
30	Mažalapė liepa	7	29	4	3	4	Lajos genėjimo žaizdos. Centrinis puvinys nuo apačios iki 1,5 m h. Pamatas išpuvęs.	Pavojingas šalinti
31	Mažalapė liepa	7	27	4	4	4	Lajos genėjimo žaizdos. Centrinis puvinys nuo apačios iki 2 m h, tuščiaaviduris.	Šalinti
32	Paprastasis ąžuolas	7	34	2	2	2	Lajos genėjimo žaizdos. Kamienas su užtrauktais trūkiais.	
33	Mažalapė liepa	7	33	4	4	4	Lajos genėjimo žaizdos. Išpuvęs vidus, centrinis puvinys, drevė nuo apačios iki 1,5 m h.	Pavojingas šalinti
34	Mažalapė liepa	8	36	4	3	4	Lajos genėjimo žaizdos. Drevė gili, centrinis puvinys >40% nuo apačios, plačiausias 2 m h.	Šalinti
35	Raudonasis ąžuolas	7	35	2	2	2	Lajos genėjimo žaizdos.	
36	Mažalapė liepa	7	32	4	3	4	Lajos genėjimo žaizdos. Gili drevė 50 cm H < 40%.	Šalinti

37	Mažalapė liepa	7	26	4	3	4	Lajoje žaizdos. Drevė gili nuo 20 cm iki 1,5 m H. Puvinukas > 40%.	Šalinti
38	Mažalapė liepa	7	31	4	3	4	Lajos genėjimo žaizdos. Drevė su puvinuku iki 2 m H, > 50%.	Šalinti
39	Mažalapė liepa	7	33	3	3	3	Lajos genėjimo žaizdos, drevės.	
40	Mažalapė liepa	7	33	3	3	3	Lajos genėjimo žaizdos.	
41	Mažalapė liepa	7	31	3	4	4	Lajos genėjimo žaizdos. 2 m H gili drevė, centrinis puvinys, tuščiaaviduris.	Šalinti
42	Mažalapė liepa	7	33	3	3	3	Lajos didelės genėjimo žaizdos.	
43	Mažalapė liepa	3	27	4	3	4	Lajos genėjimo žaizdos. Medienos puvinys iki 1,5 m H, bežievė. Laja šviežiai nugenėta, sutrumpinant iki 1 m H.	Šalinti
44	Mažalapė liepa	3	25	4	3	4	Lajos genėjimo žaizdos. Drevė 40 cm H. C. puvinys. Laja su puvinium, nugenėta.	Šalinti
45	Mažalapė liepa	3	23	3	3	3	Lajos genėjimo žaizdos.	
46	Mažalapė liepa	3	27	4	3	4	Lajos genėjimo žaizdos. Kamienas be žievės 1/4 iki 1,5 m H. Centrinis puvinys.	Šalinti
47	Mažalapė liepa	3	35	4	3	4	Lajos genėjimo žaizdos. C. puvinys nuo apačios iki 2,6 m H, tuščiaaviduris 2 m H > 40%.	Šalinti
48	Mažalapė liepa	3	34	4	3	4	Nužeminta iki 3 m h. Išsprogę ūgliai iš apatinių epikorminių pumpurų, labai netvirtos jungtys. Drevė su puvinium 2,5 m h.	Šalinti



Blogos būklės medžiai: kamienų puviniai, sužalotos lajos, šakos su drevėmis



REZULTATŲ APIBENDRINIMAS

1. Gatvės medžiai auga po elektros tinklais, dėl to daug metų buvo atliekamas nuolatinis lajų žeminimas. Per eilę metų lajų genėjimas suformavo trijų aukštų lają, dėl to lajos šakos pasidarė storos, o jungtys labai netvirtos. Tokio intensyvaus genėjimo pasekmėje kamienuose susiformavo dideli puviniai ne tik aukštutinėje dalyje, kur didėja lajos lūžimo pavojus, bet ir apatinėje liemens dalyje dėl šaknų reakcijos.

2. Dėl lajų sužalojimų ir kamieno puvinių daugiau nei pusė visų medžių yra blogos būklės, kurių nemaža dalis yra ir pavojingi. 40 % medžių būklė yra nepatenkinama, ir ji kasmet blogės, dėl to tokie želdiniai nebeperspektyvūs.

3. Pašalinus blogos būklės medžius, nebūtina kiekvieno jų vietoje atsodinti naujus. Reikia įvertinti esamą situaciją. Ten, kur sklypų ribose auga daug gyvybingų žalių gyvatvorių, kurios puikiai atlieka žalinimo funkcijas, nebūtina greta sodinti naujų medžių. Ten, kur gretutiniame sklype nėra medžių ar krūmų, rekomenduojame sodinti naujus, bet mažesnių parametrų (miestams pritaikytų veislių) medžius, kad jiems nereikėtų tokio intensyvaus genėjimo.

4. Po šaligatvių rekonstrukcijos būna iš esmės pakeistas dirvožemis ir suformuotas smėlio/žvyro fundamentas plytelės, kuris visai netinkamas augti daugeliui medžių. Dėl to projektuojant naujų medžių sodinimą, būtina suprojektuoti ir tinkamas dirvožemio augimo sąlygas bei tolimesnę priežiūrą naujiems medžiams.



Vertinimą atliko dendrologė Lina Straigyte